

มาตรการการดำเนินการกรณีข้าราชการฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน
และข้อกำหนดจริยธรรมของส่วนราชการ

(ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๙.๒/ว ๑ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๖)

โดยที่ข้อกำหนดว่าด้วยกระบวนการรักษาจริยธรรม : กลไกและการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ข้อ ๓ (๔) กำหนดให้ ก.พ. กำหนดมาตรการที่ใช้บังคับกรณีข้าราชการมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และระดับความร้ายแรงของโทษในกรณีมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และโดยที่ข้อ ๑๒ การฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และข้อกำหนดจริยธรรมของส่วนราชการ ให้หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้บังคับบัญชาดำเนินการตามมาตรการหรือดำเนินการตามกระบวนการบริหารงานบุคคล

ก.พ. จึงกำหนดมาตรการการดำเนินการกรณีข้าราชการพลเรือน พนักงานราชการ พนักงานลูกจ้าง และผู้ปฏิบัติงานอื่นในหน่วยงานของรัฐที่อยู่ในความรับผิดชอบของ ก.พ. ฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และข้อกำหนดจริยธรรมของส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

๑. การดำเนินการกรณีมีการฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และข้อกำหนดจริยธรรมของส่วนราชการ ให้ดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในมาตรการนี้

หากการฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และข้อกำหนดจริยธรรมของส่วนราชการนั้น เป็นการกระทำผิดวินัยหรือกระทำผิดตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่นด้วยการดำเนินการตามมาตรการนี้ไม่เป็นการจำกัดสิทธิของส่วนราชการที่จะดำเนินการทางวินัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน หรือดำเนินการตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๒. ตามมาตรการนี้ การฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และข้อกำหนดจริยธรรมของส่วนราชการ หมายถึง

๒.๑ ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

๒.๒ ไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

๒.๓ ไม่ปฏิบัติตามแนวทางการปฏิบัติตนของข้าราชการพลเรือนตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน (หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๙/ว ๙ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔)

๒.๔ ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดจริยธรรมของส่วนราชการที่ตนสังกัดหรือไปปฏิบัติราชการ

๒.๕ ไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทอื่น ๆ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม ในกรณีที่ได้รับมอบหมายให้ไปปฏิบัติหน้าที่

๓. การร้องเรียน สามารถดำเนินการได้หลายช่องทาง อาทิ การร้องเรียนด้วยตนเอง ร้องเรียนผ่านทางโทรศัพท์ ร้องเรียนจากช่องทางออนไลน์ สื่อสังคมออนไลน์ หรือการร้องเรียนจากข้าราชการ ประชาชน

สื่อมวลชน หัวหน้าส่วนราชการ คณะกรรมการจริยธรรม กลุ่มงานจริยธรรม บัณฑิตสหพันธ์ อันอาจมีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ หรือสร้างความเสียหายต่อราชการปรากฏเป็นข่าวทางสื่อมวลชน หรือสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) หรือพบการกระทำที่มีลักษณะเป็นการฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ที่มีหลักฐานเพียงพอจะพิจารณาต่อไปได้ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดฝ่าฝืนจริยธรรม

๔. ให้คณะกรรมการ กลุ่มงาน ส่วนงาน ที่มีหน้าที่และภารกิจในด้านจริยธรรมประจำส่วนราชการ หรือหน่วยงานกลุ่มงานจริยธรรม หรือหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ หรือผู้ได้รับมอบหมาย นำเรื่องร้องเรียน การฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และข้อกำหนดจริยธรรมของส่วนราชการหรือพบพฤติกรรมกรรมการฝ่าฝืนจริยธรรมที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ มาดำเนินการตามกระบวนการพิจารณาเรื่องร้องเรียน และให้รายงานพร้อมทั้งพยานหลักฐาน (ถ้ามี) ต่อหัวหน้าส่วนราชการ หรือผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปของหัวหน้าส่วนราชการนั้น แล้วแต่กรณี ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่อง

ทั้งนี้ การรายงานกรณีหัวหน้าส่วนราชการฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และข้อกำหนดจริยธรรมของส่วนราชการ ให้รายงานต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปของหัวหน้าส่วนราชการนั้น แล้วแต่กรณี

๕. เมื่อได้รับการรายงานตามข้อ ๔ ให้หัวหน้าส่วนราชการ หรือผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปของหัวหน้าส่วนราชการนั้น แล้วแต่กรณี พิจารณาและให้มีข้อสั่งการภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงาน โดยต้องดำเนินการแจ้งผลหรือมีการตอบกลับให้ผู้ร้องเรียนทราบโดยเร็ว

๖. กระบวนการพิจารณาตามข้อ ๕ ให้หัวหน้าส่วนราชการ หรือผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปของหัวหน้าส่วนราชการนั้น แล้วแต่กรณี พิจารณาและดำเนินการ ดังนี้

๖.๑ ส่งเรื่องให้กลุ่มงานจริยธรรมดำเนินการสืบสวน รวบรวมข้อเท็จจริงและตรวจสอบพฤติการณ์การฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และข้อกำหนดจริยธรรมของส่วนราชการ พร้อมทั้งสรุปและส่งเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณา

๖.๒ ให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาและทำหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง และเสนอความเห็นต่อหัวหน้าส่วนราชการ หรือผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปของหัวหน้าส่วนราชการนั้น แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาสั่งการ

ทั้งนี้ หัวหน้าส่วนราชการ หรือผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปของหัวหน้าส่วนราชการนั้น แล้วแต่กรณี อาจพิจารณามอบหมายเจ้าหน้าที่เพื่อพิจารณาสืบหาข้อมูลหรือข้อเท็จจริงเพิ่มเติมได้

๖.๓ เมื่อผลการพิจารณาปรากฏว่ามีการฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และข้อกำหนดจริยธรรมของส่วนราชการ ให้หัวหน้าส่วนราชการ หรือผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปของหัวหน้าส่วนราชการนั้น แล้วแต่กรณี สั่งลงโทษทางจริยธรรม

๖.๔ ให้กลุ่มงานจริยธรรมแจ้งรายงานผลการพิจารณาให้คณะกรรมการจริยธรรมรับทราบ ในฐานะที่ทำหน้าที่ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนและข้อกำหนดจริยธรรมของส่วนราชการ

๗. การดำเนินการและพิจารณาข้อร้องเรียนตามข้อ ๖ หากผลการพิจารณาปรากฏพฤติกรรมการฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และข้อกำหนดจริยธรรมของส่วนราชการ ให้หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปของหัวหน้าส่วนราชการนั้น แล้วแต่กรณี พิจารณาและสั่งลงโทษทางจริยธรรม ดังต่อไปนี้

๗.๑ ว่ากล่าวตักเตือน

๗.๒ สั่งให้ผู้นั้นได้รับการพัฒนา

๗.๓ ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ

๗.๔ ดำเนินการตามมาตรการทางการบริหาร เช่น การสับเปลี่ยนหมุนเวียนงาน การย้ายไปปฏิบัติหน้าที่อื่น

ทั้งนี้ ให้มีการบันทึกพฤติกรรมการฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และข้อกำหนดจริยธรรมของส่วนราชการเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อประกอบการดำเนินการตามมาตรการที่ใช้บังคับหรือดำเนินการตามกระบวนการบริหารงานบุคคลด้วย และให้ส่วนราชการรายงานการสั่งลงโทษทางจริยธรรมไปยังสำนักงาน ก.พ. ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

๘. การให้ความคุ้มครองผู้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการและการกันเป็นพยาน ให้ดำเนินการ ดังนี้

๘.๑ ให้ถือว่าการให้ข้อมูล หรือการเป็นพยาน หรือการส่งเอกสารหลักฐาน เป็นการปฏิบัติราชการ

๘.๒ ผู้บังคับบัญชาจะต้องไม่กลั่นแกล้งในทางใด ๆ ต่อผู้ให้ข้อมูลหรือให้ถ้อยคำในฐานะพยาน

๘.๓ ผู้บังคับบัญชาจะต้องให้ความคุ้มครองแก่ผู้ให้ข้อมูล หรือให้ถ้อยคำในฐานะพยาน โดยมีให้ถูกกลั่นแกล้งหรือถูกข่มขู่จากผู้ถูกร้องเรียนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๘.๔ คณะกรรมการ กลุ่มงาน ส่วนงานที่มีหน้าที่และภารกิจในด้านจริยธรรมประจำส่วนราชการ หรือหน่วยงานกลุ่มงานจริยธรรม หรือหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ หรือได้รับมอบหมายดำเนินการรับเรื่อง และรายงานเรื่องร้องเรียนเสนอหัวหน้าส่วนราชการ หรือผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปของหัวหน้าส่วนราชการนั้น แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณากันบุคคลผู้มีส่วนร่วมในการฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และข้อกำหนดจริยธรรมของส่วนราชการไว้เป็นพยาน

๘.๕ ผู้บังคับบัญชาอาจพิจารณาให้รางวัลหรือบำเหน็จความชอบเป็นพิเศษ แก่ผู้ให้ข้อมูลหรือให้ถ้อยคำในฐานะพยานอันเป็นประโยชน์และเป็นผลดียิ่งต่อราชการได้ โดยผู้ให้ข้อมูล

ต้องมีได้มีส่วนร่วมในการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนจริยธรรมหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และข้อกำหนดจริยธรรมของส่วนราชการ

๘.๖ ผู้ให้ข้อมูลหรือให้ถ้อยคำในฐานะพยานสามารถร้องขอความเป็นธรรมต่อ คณะกรรมการจริยธรรม เพื่อพิจารณาหากถูกกลั่นแกล้งอันเป็นผลจากการให้ข้อมูล หรือให้ถ้อยคำในฐานะพยาน และในกรณีมีประเด็นข้อวินิจฉัยให้คณะกรรมการจริยธรรมเสนอ ก.พ. พิจารณา

๙. ในกรณีที่ ก.พ. เห็นว่าการดำเนินการใดไม่เป็นไปตามมาตรฐานนี้ ให้แจ้งหัวหน้าส่วนราชการ หรือผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปของหัวหน้าส่วนราชการนั้น แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาและดำเนินการ ให้ถูกต้องต่อไป
